

Christilliset

Arcki-Sirret,

Collmesa Osasa.

Siittä cowasta tapauresta, joca H^ERan
saldimisesta tapahdui Pungalaitumella, cossa
pitkeisen Leimans, Kircon niin cowin poltti,
että Ruunistengin Haudat, maan sisällä niin
tytiwät, että surkia nähdä ja euulla oli, par-
si ainuastans yri hauta, josa ustampia pie-
niä Lapsia oli haudattuna, ja sen
H^ERa waan säästi.

Niin myös

Sähläjä, ynnä Kircko, Knlä ja Pappila,
jotka samalla tawalla, sen Luonollisen wak-
kian cautta, caicki tuhwarj meniwät.

Kirjoitettu ja Coconpandu

E U R U S A,

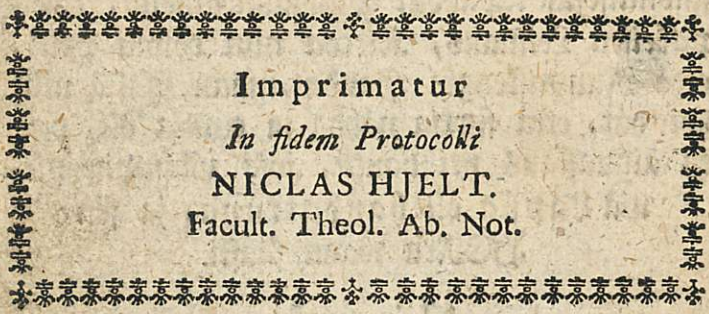
Thomas Nagwaldin Pojallda

Wuonna 1774.

Prändäty Johan Christopher Srenckellillä,

Wuonna 1775.

Imprimatur

In fidem Protocoli

NICLAS HJELT.

Facult. Theol. Ab. Not.

Weisatan kuin: Tule Christit Christuresta 20.

Sari asia surullista, Tapahdun taas Tai-
wan all, Jesansa murhellista, Että
Luojan sallimall, Leimans HERAN
Huonehen, Polti Pungalaitumen, Niin ett
ruumistengin haudat, Knti maasa kaikki tuhar.

2. Koht sitt Säkyläsa taaskin, Luonon tuli
syttytti, Tempel Pappill Kyla myöskin, Raick
ne walkia kulutti; Näitä ulkonaisista, Wahin-
goit ehk suuria, Itke tosin ihmis paraat, Kuin
ne heitä kohdat saawat.

3. Kohta niistä kaikist huuto, Hobu parku
walitus, Monellakin ääni outo, Tapauksest
kulkutus, Mutta harwat todesta sisällistä sa-
laista, Itke sieluns tulipalo, Kuin jo Para-
disis alko.

4. Sentän merkitse nyt sielu, Alla jätä tut-
kkaat, Näistä, Ja muist ot etees kiiru, Kat-
zo ettei huomamat, HERA päästä näitä
pää, Tutki oikein tilaas tääl, Kuinga hänen
Duomions alka, Row' on suruttomil palkea.

5. Jotk ei sure ikänänsä, Sisällistä wahin-
goons, Sielus tunnos tykönänsä, Surkiat o-
ma duomions, Kuin heill myötä seurapi,
Koska Basuun pauhapi, Tuima myrsky tuli
palaa, Isän wiha surkiast waiwaa.

6. Jonga omi sammuttanu, Kallis weri
JEsuren, Oletkos tän saawuttanut, Niin ett
olis makehin, Hänen nimenslausions rukoill,

Ettäs Kirkkohons, Numääräist nlös autta,
Tulipalost sieluas totta.

7. Oho Latwallista Kirkeo, Kuin on us-
kowaisilla, Waie on ihe mielest heikko, Tem-
pelins heil todella, Siel on kuiteng Sarna-
stol, Jesurensa risti tuol, Sydämes ja Sie-
lus kallis Pyhä Hengi saarnan wallmis.

8. Seurakunda sisäll siellä, Ombi Kirkos
Christuren, Miaturet autuat heillä, Halu pe-
rän Jesuren, Niin et sulaa raukene, Kuin
he tutki aattele, Sitä pyhä kallist muisto,
Jesurensa rakast hnoaldo.

9. Mut' ei moni huoli tästä, Sisällisest
Tempelist, Eikä sieluans pyyda päästä, Tuli-
palost iäisest, Kuin on hänes suttynyt, Tun-
non päälle kytönyt, Synnit suuret suretahan,
HERRan Templi poltamahan.

10. Ah! Ei HERRan Tempelissä, Ole u-
siat uskowa, Waikka waatteis kildawisä,
Röyhkiäst ombi istuwa, Moni siwui ihensä,
Kempist yli saätynsä, Niikin kukon hõyhemisä,
Kurkistele ihiansä.

11. Eiköst ensin walehtele, Moni Kirkon
mendyans, Silloin kuin hän lujeskele, Mlust
että päästyans, Isärensä kukupi, Suullansa
ja sanopi: Tapahukon sinun tahtos, Mut'
ong' sydämeist se lakos.

12. Waikas ihes waiwaiseri, Tunmustat
vu muiden kans, Syndiseri ihmiseri, Tun-
nekkos sen murbeisas, Ettäs wihelijäinen suur,
Miwän radollinen juur, Sielus puolest waat-
tetoina, Kirkos löyd siel uskotoinna.

13. Uskonaisest ombi kyllä, Ruumis Kir-
kos usiast, Sydän farka siel ja täälä, Ymbär
mailma kawalast; Juur kuin susi mekisa, Niin
hän häjns mielestä, Maturil teke kalypa, Joh-
dus mieleen mitä waikā.

14. Kirkos ombi heil myös totta, Collme
epäjumala, Ymmärättös waarin otta, Hen-
gekkinen sokia, Altar Sakaristokin, Ja sittä
Saarnastolikin, Joiden päälle surutoinna,
Luotat epäuskos aina.

15. Ettäs tawan tähden siellä, Käwit sa-
nan kuuksosa, Kipill Ehtollisell wiellä, Omas
walmisturesta, Ettes syndiäs tundenu, Ett
myös ison janonu, Uskos pyhä hurstkautta,
JEsusesta woinna uutta.

16. Waikkas mailman suures joukos, Kuu-
let niitä nautihet, Uskonaisell muodoll Kir-
kos, Känt sille mieles rawihet, Luulet kaik jo
tehnehees, HERRan tahdon täyttänees, Mut-
ta uskottomast kaikki, Sielu JEsust ombi paissi.

17. Waiwainen kuin kuoles uskos, Ilman
Sielun haluta, Käppi Kirkos muiden joukos,
Joilla ei oll watetta, Hänen Sieluns kyll-
mydes, Jstu alastomuades, Ei tunn' ymmär-
tarwettansa, Mitte' on Kirkos olostansa.

18. Kuf' on Sanan rekiä ollu, Kippi Lap-
si oikia, Ruumin syöny Weren juonu, Ett
sittä HERRa Korkia, Ollis saanut Tempelins,
Wiedä omaan Leirihins, Ilman ett' sijn' i-
kän tule, Jolles JEsust uskos tunne.

19. Sielu on HERRan Rufous Huone,
Ja sittä sijnun Sydämes, Mene kammioshos

tuonne, Rukoille siell totudes, Ettäs werell
JEsuren, Jsan wihan tulisen, Armon ajas
lakkautaisit, Sielus pääldä sammutaisit.

20. Joses näitä tunne tiedä, Tykönäs oll
kojetell, Sentän rukoill jo ja pydä, Mlä enä
kopejell, Mutta menn' kuin kerjää, Joll ei
ole rnyshjä, Joka taiwaast armo ehi, JEsure-
hen ihens liitti.

21 Rukoilkam ain ahkerasti, Ett me Py-
häll halulla, Laidam kuulell tarkahasti, U-
skon palawudella, Sanan saarna autuder,
Eläis kuolles wahwuder, Että wiisi assastam
Ollsim Taiwan tawarastam. Amen!

Weisatan kuin: Ah! Isä Jumal kuin asut Taiwas ic.

v. I.

Siel Welill että Sisarille, Yhteisest Kir-
kos käreidille, Koeturer kuinga on ol-
du, Jos sanan siemen sydämen pellois, Ols
itää samu niin ett wersois, Hyödytyrer Sie-
lulle kuuldu.

2. Bai kaswak', Se willi ruohoja, Pahoi
ajaturi haluja, Niin ett ombi Jsan wihois,
Eh! HERRa hywäll siemenellä, Kuluwi ka-
swaman sanans hedelmällä, Pani palvelhains
kautta pellois.

3. Mutt helwetin wiekas haukka Lindu,
Pois noukkipi se julma piru, Perkel otta sy-
dämest sanan, Ettei uskoin wapax tulisi, Eik
autudestans huolssi, Sitt syndi saa kokonans
wallan.

4. Et taida sit märehsiä Lammias ruokans,
Sie'

Sielu parka Kirkost tulduans, Ei! Saan
häänd rawita saanu, Mitäst sitt kotona puhu
taita, Cost ei Saarna kulell oikein laitaan,
Wiinamäes on laiskana maanu.

5. Ah! Salaisest kuole Sielu nälkän, Cost
ei tuo Kirkost kotio mitään, Surkia on näh-
dä ja kuulla, Cost ei Sarnast yhtän sana
lausu, Wan rual olles on koht jo tyhmä pau-
hu, Voi kuhung sitt mahtapi kuolla.

6. Kost ei HERNAN Hengi ja heihin pösty,
Jumalan rakkaus Sieluin sytty, Surut-
tomus suur on mones; Se estä Saiwan
waleuden, Uskon ja oikean walisturen, Ei
tunn' ett on pahuden solmes.

7. Sill Kirkosta kotio tullesä he sano: Lap-
sens ja Puolisonsä, Pewelin ruwari jull-
mast, Muttkazo sinä puhes perään, Ott sanas
ongeen joka erän, Ruins toises kuzut niinkurjast.

8. Moni uhra izens myös muitakin, Tu-
hannen tulla ja wiedäkin, Muist kuolem ja
Duomio päiwäs, Tahdokkos silloin ijäisihin,
Waiwoihin mennä tulisihin, Joit helwetti
on tännäs.

9. Voi! Sinuas waiwainen synnin oria,
Ruins olet onnetoin Kirkko Herra, Itelles
pandu Paviir, HERNALDA oman Sielus pääl-
le, Hengellisell muoto kunniax hälle, Ah!
Laita izes jo wallmir.

10. Sill tuhannen kappeli Satanalla, Om-
bi ja epäuskoisilla, Häijnt hedelmät kaswa
juur kurjast, Suruttomal ajall synnin yöllä,
Mailman päämtes saarna siellä, Lahkokundans
keskellä jullmast.

11. Se toderi näky elämästä, Rietausta kanna
sa kynnisestä, Ett perkel ja iloita heistä, Cost
ei Lain peili kirkistella, Niin ei myös Jē
suren uskos olla, Ah! pakanat pahendu meistä.

12. Sill tällä hawalla Suomesa, Weren
wiat niin suures wallasa, Ett Sielut on hel
wetin ridas, Siel täällä ollan rinda keimis,
Alhaiset alhaiset kaikis pelis, Perkell paras
Mestari on Seuras.

13. Heil opetta riwo konsti puhei, Hero
deren salis hyppän huori, Ollan kuin orhit
fodas, Oho! Babylonian jullma porto, HERRA
kan eteen on nosnu huuto, Woi! Harakka
nauruas wiekas.

14. Woi! Woi! Maan kauhisturen Aiti,
Potipharin emännän irstas retki, Muist hel
wetin wainvoi sun töistä, Nytt Zionin Tnt
taret kenos kauloin, Maan Caupungein mie
het sorkeil jalwoin, Julma loppu seurapi myötäs.

15. Ah! Woi! Delila sinä wiekas, Bath
seba kost ets siwo rindaas, Cah Sydändäs
liekiöt Lindu, Se kuohu Lohikärmei täynnä,
Euin häwin Caupung hypiöjä, Paatumuren
merkit sinus liehu.

16. Näin wihelljätsist ihmisistä, Häijy
potkas pohjan pois Tynneristä, Babelin por
ton wiina on motu, Harwois ombi Kirkko
Christurella, Usuin sia Collminaisudella, Ei
mont huol mihingä joutu.

17. Cah näitäs teet ja minä olen wai,
Went' terran mä herän tiedä se ain, Luullex
etti wertaisēs olen, Waick kostoni wiipy kau
wan

wan aika; Cuiteng sit seura kowa passka, Mä
ole niin kuuro ja kuolleen.

18. Sinä olet wagalla punnittu, Häijyill
asuinstar luudittu, Junn aiwan köykäiser löyt-
ty, Että saa tästedes hallit enä, Tee lunku
tääl jo kerta erän, Pnyd ett Sielus HERRA-
sa hyöty.

19. Sill Pnhä Jumala Corkia, Warepi
sanans kaitkia, Cuin synnis Perkelen kans-
sa, Siin hengellisēs huorudes, Makapi epä-
uskoisudes, Jz kukiin tawallansa.

20. Nutt perkelen woittaja HERRA JE-
sus, Cukist mahan julm Antichristus, Cuin
istupi keskellä Kirkkoos, Lunastettujēs Sieluin
sisäll sywäll, Walkeuden Engelin muodoll py-
häll, Helwet seura lopupi kiukunns.

21. Ah! JEsus silmät awatsoon, Ja ym-
märnyren walaissoon, Et tunnos sadaisin tu-
ta, Ja kuulla kuin JEsus waroitta, Jost Pn-
hä Ramat todista, Ah! Kändykat ajallans totta.

22. Ett ihe HERRA JEsu rakas, Sais
kaiwa Sydämit joka paikas, HERRA JEsu
jo usko lisä, Ett Sinun peräs hätä tulis, Ja
turwa meil anstostas olis, Rukoill JEsu e-
destäm Jsa.

23. Se tullkoon Sielullem hywäri, Ja au-
tudemme awuri, Jsan armo istuimen edes,
Ah jos me näitä muistaisim, Ja armon pe-
rään halaisim, Kuin Dawid kynnellen wedes.

24. Ett sanoisim Jsa armoinen, Ann' an-
der wellkam hirmuinen, Kas Sielum iäistä
salko, Kuin seura patunurestam, Pittämie-

lyhdes nönkakestant, Ah! Muist Isä Poi-
kas maro.

25. Pane wihas ja syndeim wälille, Se
hinda kuin kelpais sinulle, Callis ansio JE-
suxemme, Me hudam tygös ja kumaram,
HERra Jesu oll edestä wastajam, Ettet
kuolis kuolemalle.

26. Sä hajotit kätös ristin päällä, Meit
wastan ottaman täällä, Sinä olet syndisten
JEsus, Ei autudes hellmat sen ahtamat oll,
Ann' minungia JEsus sinn' sisälle tull, Läm-
mit JEsu Sydännen sinuus.

27. Ettei ihminen istäns kaunistelis, Eik
werisi wikojans peittelis, Mut JEsuren an-
sioon turwais, Hän kirottuna oli ristin pääl-
lä, Niild otti pois kirouren täällä, Euin JE-
sustans aina muistais.

28. HERra Jesu tartu meidän tundoom,
Ja walitse pimiä sokia luondom, All ansios
ann hukkan tulla, Dijen Lunastettujes nur-
märns niin, Ett weres ja uskon kaut sinusa
tiin, Bois Rippu ja seurajas olla.

AMEN!

Weisatan kuin: Warjell Jumal sinun sanas ic. Eli, Nyt
on meil HERran Sabbathi ic.

I. b.

Suin euin untt työ tai raskas siur, Kirc-
konne wallmie saat on juur, Rackahan
Isän Suomasta, Täntett' sen corkian woinasta.

2. Josta siis meidän todella, Tulepi kiittä
Jumala, Ja rucoill' ett hän Sydämis, Wast-
udest tekis Tempelins. 3. Se

3. Se racas Mestar taitawa, JESUS cuin
tahdoi jaotta, Jumallalisen Tempelin, Joca
oll' oma ruumiin.

4. Ja toisen jälleus rakenda, Cost noust y-
lös haudasta, Collmanden päivän pyhimmän,
Räsillä tekemättömän.

5. Niin myös D! JESU Cunniares, Wall-
mista Sielum Kirkores, Sun ansios kautta
puhdas se, On pyhä kaunisturemme.

6. Sā JESU tullda wirittään, Tuliä maari
päälle sytyttään, Ett Sydämämme palamaan,
Rupeis jo sinu halamaan.

7. D! Rakkauden Hengi suo, Uus pyhä
halu apus tuo, Ett Tempelisäs uudesa, Sun
astin lautas juuresa.

8. Cunniares kokoon tulissim, Ja laupiut-
tas kiittäissim, Cuins walaiset siell' Tempe-
lis, Sieluisa että Sydäntis.

9. Ettem enä tuin wanhasa, Juorimme
epänskosa, Kirkosa haluttomudes, Sielumme
istui pimeydes.

10. Ann' nytt sin sanas pauhat niin, Ett
arnon ajan tielläkin, Se pyhä Lakis wasa-
ra, Särkis Sydändän kangia.

11. Ett Ewangelium suloinen, Kellpais
fitt woiter Sielullen, Tundomme hawoi hau-
toman, Saat JESU meit sua tundeman.

12. Wie woimas kautt meit Tempelin,
Cuin sā weit wanhan Simeonin, Ett kutos
wirssill Psalmeilla, Pallwellissim sua halulla.

13. Siel HERran kunnia asupi, Cus kari kokon
tulepi, JESuren perään halawat, Sielus Syda-
mes kaipawat.

14. Niin

14. Niin hänen lapsens tekiwät, Cost E-
mauren meniwät, Ehä lusit eahden cullerwans,
Oll JEsus kolkmas Seurajans.

15. Niit JEsus las on todella, Cuin hä-
nest pntä puhella, Keskensäns ehkä heicosti,
Heit HENra neuwo rackasti.

16. Watk epäuskoo mihteile, Ei cuitengan
heit hylkääle, Wan suo niin tuta ihensä, Ett
Sydän pala peräänsä.

17. Ah! Mutuas cuin näit ymmärtä, Kir-
kos ja tiellä kändesä, Tarkki cotton ollesa,
Mitä cuul silloin Saarnasa.

18. Mut se on cowa asia, Jos sana tnh-
jän palaja, Ett ei siitt pida lucua, Perhens
Lastens cans puhua.

19. Ah! Tosin harwat löytnwät, Cuin ha-
lull perän kysiwät, Cuinga nyt Kirkos saar-
nattin, Mist esipuhe otettin.

20. Mut oikia sanan cuulia, Rucoille
ett myös Jumala, Sois hengens lahjat Saar-
najall, Ohjat Lambait tiell vikiäll.

21. Ah! Anna JEsu armoja, Sun Pal-
wellialles lahjoja, Että hän nytkin puhuis
niin, Cuin Sielun tarwe waatiskin.

22. Että he Lambait ruockisit, Ja ernei-
tä esisit, Sun henges muistuturen cautt, Ei
heit siin oma järki aut.

23. Ah! Min Naimen corkia, Lähet wiel u-
skollista, Enwäke omaan elohos, Kirjoita
pyhään muistoboos.

24. Tee aseires heit olemaan, Toimella
Laumaas ruockimaan, Niin että ihens kiel-
läist,

läisit, Meit JESUSt seuraan pyhäisit.

25. Kun' Jesu oves wartin, Sen luostans kyll cangian, Heidän Sydämens awata, Ett' Hengi sais fiell saarnata.

26. Sitt' taita Sieluns pelasta, Ei huoli mailman kiukusta, Waan totuutt' hywäll pahall siäll, Saarnapi HERRan cumniar tääll.

27. Ei myöskän ymbär caarittell', Eik syn-diä mišan caunistell', Wan Sydämellä rohkiass, Nuhtele hengell kiwabhall.

28. Ei hämmästy myös ketäkään, Silloin cuin Henges kasketään, Puhuman totuut kohdastans, Cuin Johannes tei aicatanans.

29. Jost surutoim niin sytyypi, Cuin ne Herodes yldyypi, Ett' asian oikein kuulepi, Märkästy, Caulaa purepi.

30. Ei tottoll' HERRan sanasta, Waicka se asian todista, Muutt' autuas osans ottapi, Cuin tunnos hengi soimapi.

31. Hän malta mielens tyhminimän, Ja HERRan edes häpemään, Nupe tott Sieluns armahtaan, Cost' sana pysty kurrataan.

32. Viel myös se oikia kuulja, Ei taida sitä unhotta, Ett' Lähimmäisen waiwoista Pitäpi esirukousta.

33. Ett' HERRa tahdois armahda, Niitä Cuin taudis sairasta, Niin pieris armon ajassa, Ett' säästais heit sitt' Tawassa.

34. Ett' ruumin taudis waiwaskin, Muistaisit Sielun kiwuttikin, Niit synnin sywi ha woja, Tundisit iweripahkoja.

35. Jotka ei wiel oll' puserett', Catumus

gen

ren suolas hirtutett', Joit sainme Adamin
jaosa, Dunettomast oliin sodasa.

36. Siell' Sielu sinimarjat, Helwetin wai-
wat waitiat, Sai silloin ja wiel tänäpäin, on
Henges cuoll' eik' ymmärrä.

37. Sentähden tauwan aicakin, Jh' Jē-
sus käwi sodassin, Haawoillans tahdois hau-
della, Jos tunnem' syndim todella.

38. Wiell' Estwallan edesträ, Kucaille cai-
fest mielestä, Ett' HERRa heidän Sydämens,
Wahwistais pyhään totuteens.

39. Ett' edesanttais joca ties, Seuracun-
daansa ihe työs, Uskowan joucko caswamaan,
Rackaudes, Rauhas asuman.

40. Oll' Jēsu caikill' oikia, Paimenden,
Lambain hollhoja, Siuna Cuningam, Drott-
ningim, Ett' ohim' caick' sun omassin.

41. Ah! Jēsu armos cakada, Päässem
ja meitä armahda, Ett' pyhi' harvoi werissi,
Uskosa nähda pydäissin.

42. Sinä emengin caick' hywin teit, Can-
sasta myskän ulosweit, Kielensä pästit puhu-
maan, Riivatuit jouduit auttamaan.

43. Niin tee wiel Jēsu Canssamme, Pääst
kielem' side wallalle, Sinua ja töitäs cunnioit-
taan, Unstioos ett' cuolloos julistaan.

44. Sitt' uder Luondocappaler, Jumalan
cuwan muotoiser, Du tullut sanan saarnan
all, Halu, Miel', Tah' on toissall.

45. Sitte wast Sielu suloisen, Saa uden
nimen suotuisen, Jott' ei muut ymmär-
hän, Waan se cuin sen on käsittäin.

46. Ei illman Kirkon menostam, Oll' hy-
wä cotton olostam, Toilem sit aina murhe-
di, Jos minus JEsus eläpi.

47. Ah! Jos jo olis cuuluwa, Että se hy-
wä sanoma, Tänäpäin ulos cajahdais. Ih-
mis rauck' synnisi palajais.

48. Ah! Tarpellinen kysymys, Jos JEsu-
rell on pyshmys, Kirkosans Sielus Sydä-
mes, Saacost hän mielisuosions meis?

LDPPU.

Mara sidosmaa Neljä Hopiaäyriä Anpariraha;